

سرشناسه: غلامعلی، مهدی، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور: زندگی به سبک خورشید
(سیری در سیره و سبک زندگی امام رضا علیه السلام)
نویسنده مهدی غلامعلی.

مشخصات نشر: قم: نشر جمال، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۰۲-۲۵۶-۴

وضعیت فهرست نویسی: فبیا

موضوع: علی بن موسی (ع)، امام هشتم، ۱۵۳ - ۲۰۳ ق.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ ز۸۹/ع۴۷ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۴۱۸۰۰

زندگی به سبک خوشید

سیری در سیره و سبک زندگی امام رضا علیه السلام

www.ketab.ir

زندگی به سبک خورشید
(سیری در سیره و سبک زندگی امام رضا علیه السلام)

نویسنده: مهدی غلامعلی
ویراستار: حسن محقق نجفی
صفحه آرا: حسین زرگسی
گرافیکست: زینب نصرآبادی
ناشر: جمال

لیتوگرافی: پرتو
چاپ: مینایی
صحافی: موثق

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

شمارگان: ۴۰۰۰

قیمت: ۶۵۰۰ تومان

مرکز توزیع خراسان: ۰۵۱۱-۷۶۵۲۰۰۸
بخش آفتاب پنهان: ۰۹۱۹۲۵۱۱۰۳۶

دفتر قم: ۰۲۵-۳۷۷۴۶۳۵۳

همراه: ۰۹۱۲۲۵۲۰۲۵۰

دفتر تهران: ۰۲۱-۶۶۴۸۷۱۱۸

همراه: ۰۹۱۲۸۱۷۹۸۰۸

www.jamalnashr.com

فهرست

سخن آغازین ۹

بخش اول: امام، خانواده و خویشان

زندگی شخصی ۱۳	نهی از منکر خانوادگی ۱۹
مادر عابد ۱۳	دعای خانوادگی ۲۱
نوزاد ۱۴	اصرار بیجا ۲۶
فرش و لباس ۱۵	بی‌مهری برادران ۲۷
ساده‌زیستی و اخلاق در منزل ۱۵	صله رحم ممنوع ۲۸
شعرخوانی ۱۶	معیار در هزینه خانه ۲۹
تکریم فرزند ۱۷	زدن فرزند ممنوع ۲۹
نامه به فرزند ۱۸	روابط برادری ۳۰

بخش دوم: امام و مردم

فصل اول: شیعیان

به عمل کار برآید ۳۳	مهمان و کار ۴۸
زبان‌بازی ۳۴	آداب میزبانی ۴۸
تکلیف مالی، نیاز مردم نه امام ۳۵	حق میهمان ۴۹
فخر نفروش! ۳۶	معاشرت ۴۹
آداب تشیع ۳۷	ثروت‌اندوزی ۵۰
رفتار کریمانه با منحرفان ۳۹	عیادت ۵۰
پیام امام به شیعیان ۴۲	معیار شرافت و برتری ۵۲
امامت، دغدغه شیعه ۴۳	حق مسیحیان ۵۳
زیارت قبور صالحان ۴۵	فصل سوم: نیازمندان

بخشش اموال ۵۵
رفتار با فقیر ۵۵
بخشش جوانمردانه ۵۶

فصل دوم: شهروندان

فروتنی در حمام ۴۷

فصل چهارم: زیردستان

نیت پاک.....	۵۶
شرم نیاز.....	۵۷
نداری.....	۵۹
ترس از حقوق الهی.....	۵۹
جواد جانم اتفاق کن!.....	۶۰
اتفاق روزانه.....	۶۰
گرامی داشتن فقرا.....	۶۱
آبروداری آبرومندان.....	۶۲
اسراف.....	۶۵
تعیین مزد کارگر.....	۶۵
پرداخت سریع مزد کارگر.....	۶۶
هم‌نشینی با زیردستان.....	۶۷
رعایت حال زیردستان.....	۶۸
تواضع در برابر غلامان.....	۶۸
خانه‌کوچک.....	۶۹

بخش سوم: امام و حاکمان

دعای عرفه.....	۷۳
ولیعهدی.....	۷۳
صبر در برابر ظالمان.....	۷۵
عدالت حتی برای غیر مسلمانان.....	۷۶
ترور ممنوع.....	۷۷
نماز تقيه‌ای.....	۷۸
نمازی که خوانده نشد.....	۷۹
تذکر به خلیفه.....	۸۱
بازتاب اعمال حاکمان.....	۸۴
دعای باران، مبارزه با شایعه.....	۸۴
نفرتن امام.....	۸۸

بخش چهارم: امام، خوراک و بهداشت

فصل اول: بهداشت لباس و آراستگی	
اعمال بهداشتی هفته.....	۹۳
عطر زدن.....	۹۳
شانه زدن.....	۹۵
انگشتر.....	۹۵
لباس.....	۹۶
لباس نو.....	۹۶
محاسن رنگین.....	۹۷
فصل دوم: خوراک و خوردنی‌ها	
خوردن.....	۹۹
سرکه با نمک.....	۹۹
آداب غذا خوردن.....	۱۰۰

شستن دست پس از غذا..... ۱۰۱	خرما..... ۱۰۲
نوشیدن آب بین غذا..... ۱۰۱	چند سفارش خوراکی..... ۱۰۳

بخش پنجم: امام و علم و حکمت

فرا تر از هر دانشمند..... ۱۰۷	استناد به قرآن..... ۱۰۹
دانش امام..... ۱۰۸	نشر روایات اهل بیت (علیهم السلام)..... ۱۱۰
پاسخ گویی..... ۱۰۸	شعری که امام می خواند..... ۱۱۲

بخش ششم: امام و معصومان

فضیلت زیارت پیامبر (صلی الله علیه و آله)..... ۱۱۵	هدیه تربت..... ۱۲۱
وداع با پیامبر..... ۱۱۶	سوگواری در دهه اول محرم..... ۱۲۲
زیارت امیر مؤمنان علی (علیه السلام)..... ۱۱۷	فضیلت کربلا..... ۱۲۳
جشن غدیر..... ۱۱۸	زنده نگهداشتن یاد امام حسین (علیه السلام)..... ۱۲۴
جایگاه و اعمال عید غدیر..... ۱۱۸	باهی از امام زمان..... ۱۲۶
تسبیح تربت..... ۱۲۰	زیارت حضرت معصومه (علیها السلام)..... ۱۲۸
اثر تربت..... ۱۲۱	

بخش هفتم: امام و عبادت

فصل اول: نماز و روزه	سوره های نمازهای واجب..... ۱۳۹
نماز اول وقت..... ۱۳۳	تکبیر نماز..... ۱۳۹
هزار رکعت نماز، هزار ختم قرآن..... ۱۳۴	نافله در سفر..... ۱۴۰
نماز صبح..... ۱۳۵	رکوع و سجده..... ۱۴۰
نماز ظهر و عصر..... ۱۳۵	عبادت شبانه روزی..... ۱۴۱
نماز مغرب..... ۱۳۶	تقوا..... ۱۴۱
نماز عشا..... ۱۳۷	روژه مستحبی..... ۱۴۲
نماز شب..... ۱۳۷	کار با زیان روزه..... ۱۴۲

۱۴۳.....	پارساترین.....
۱۵۰.....	اعمال شعبان.....
۱۵۰.....	استغفار در شعبان.....
۱۵۱.....	شب نیمه شعبان.....
۱۵۲.....	آخر شعبان.....
۱۵۳.....	دعای رؤیت هلال رمضان.....
۱۵۴.....	اعمال رمضان.....
۱۵۵.....	دعای سحر.....
۱۵۶.....	شب های احیا.....
۱۴۳.....	فصل دوم: قرآن
۱۴۵.....	قرآن صبحگاهی.....
۱۴۵.....	تلاوت شبانه ای.....
۱۴۶.....	ختم قرآن.....
۱۴۶.....	آداب قرائت سوره ها.....
۱۴۷.....	قرآن هدیه ای.....
.....	فصل سوم: مناسبت های عبادی
۱۴۹.....	روزه رجب.....

بخش هشتم: امام، دعا و ذکر

فصل دوم: ذکر

فصل اول: دعا

۱۶۹.....	ذکر در محل کار.....
۱۷۰.....	ذکر مفید.....
۱۷۱.....	شکر الهی.....
۱۷۱.....	چیز همراه امام.....
۱۷۳.....	سجده شکر.....
۱۷۴.....	ذکر سجده.....
۱۷۴.....	تعقیبات نماز صبح.....
۱۷۵.....	ادب نگارش.....
۱۷۵.....	دعای شفاعت.....
۱۷۶.....	ذکر سوار شدن.....
۱۷۶.....	ذکر ایام گرفتاری.....
۱۷۷.....	منابع.....
۱۵۹.....	دستور همیشگی.....
۱۵۹.....	صلوات.....
۱۶۰.....	دعای قنوت.....
۱۶۰.....	دعای قنوت نماز جمعه.....
۱۶۱.....	دعا برای همه.....
۱۶۲.....	دعا برای شیعه.....
۱۶۲.....	شیوه دعا کردن.....
۱۶۳.....	وداع با خانه خدا.....
۱۶۴.....	شیوه صلوات بر پیامبر.....
۱۶۵.....	دعای هنگام بیرون رفتن از منزل.....
۱۶۶.....	دعای فرزندان شدن.....
۱۶۶.....	هر چه خدا خواست، همان می شود.....

سخن آغازین

در ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۱، مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حفظه‌الله در دیدار جمعی از مردم خراسان شمالی، سخنان ارزشمندی را درباره ضرورت روشن‌سازی سبک زندگی اسلامی بیان کردند. این سخنان انگیزه‌ای شد تا با این رویکرد، متون روایی را بررسی کنیم؛ به‌ویژه متونی که بازگوکننده شیوه رفتاری اهل بیت (علیهم‌السلام) بود. با مطالعه این روایات دریافتم که بیشترین گزارش‌ها درباره سیره پیامبر خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)، امام علی (علیه‌السلام)، امام صادق (علیه‌السلام) و امام رضا (علیه‌السلام) است. بی‌تردید بهترین الگوی زندگی اسلامی - بنا بر قرآن - پیامبر خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و پس از ایشان، امامان بزرگوار هستند. گسترده‌گی روایات درباره سیره نبوی و همچنین وجود کتاب‌هایی مانند «سُنَن‌النَّبِیِّ (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)» سبب شد که نوشتار پیش رو را به سبک زندگی رضوی (علیه‌السلام) اختصاص دهم.

برای تبیین سبک زندگی رضوی (علیه‌السلام) مجموعه احادیث مربوط را از کتاب‌های معتبری گرد آوردم؛ مانند کتاب شریف الکافی (اثر شیخ کلینی)، عیون اخبار الرضا (علیه‌السلام) (اثر شیخ صدوق)، الارشاد (اثر شیخ مفید و بحار الانوار

- جلد ۴۳ - (اثر علامه مجلسی). همچنین نیم‌نگاهی نیز به آثار معاصر نظیر کتاب «مسند الرضا علیه السلام» اثر آقای عزیزالله عطاردی داشته‌ام.

حاصل این پژوهش، گردآوری ده‌ها گزارش از سیره امام هشتم است که بخش قابل توجهی از آن، اکنون پیش روی شماست.

نوشتار پیش رو، در پی بیان کرامت‌ها و معجزات ارزشمند امام رضا علیه السلام نیست؛ زیرا این‌گونه آثار بارها منتشر شده و تلاش‌هایی پر اجر هم بوده؛ لکن نوعاً دربردارنده رفتاری برای الگوگیری نیست، بلکه بیشتر برای اثبات امامت و نمایاندن جایگاه والای آن امام بزرگوار نشر یافته است.

پرکاربردترین منبع در این نوشتار، کتاب شریف و خواندنی عیون اخبار الرضا علیه السلام بوده که دو بار مطالعه شده است. برای این منظور از ترجمه دقیق و عالمانه مرحوم غفاری و جناب آقای مستفید بسیار استفاده شده است. گفتنی است که در پانوشت برخی داستان‌ها، نام چند منبع آمده است که دلیل این تعدد، آن است که از همه منابع یاد شده برای بیان داستان، استفاده شده است. بنابراین چه‌بسا در هیچ‌یک از منابع یاد شده آن داستان به صورت کامل نیامده است. در پایان، از همه کسانی که در نشر این نوشتار اهتمام ورزیده‌اند؛ به ویژه عالم علم دوست و علم‌پرور، جناب حجت الاسلام والمسلمین سبحانی نسب، مدیر محترم نشر جمال صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم. به امیدی که این اثر مقبول درگاه حضرت حق و سبب شفاعت آن امام رئوف شود.

لایق وصل تو که من نیستم، اذن به یک لحظه نگاهم بده...

قم مقدسه - ۲۱ رمضان المبارک ۱۴۳۴ - ۸ مرداد ۱۳۹۲

مهدی غلامعلی